

4

Geld is een middel,
geen doel

10/11

Doe mee met de
Triodos fotowedstrijd

15

Groene droom
in Waarland

5 De Fluisterheuvel veroverd de wereld

Experience in het Amsterdamse bos

Op 19 april is het klimpark Fun Forest in het Amsterdamse bos geopend. Het klimpark is goed voor actie en avontuur aan sporters, gezinnen, scholen en bedrijven. En wel in het bos. Je kunt het zo gek niet bedenken. Van een wandeling met de boswachter tot teambevorderende activiteiten. Binnen het programma van Fun Forest Experience worden persoonlijke grenzen opgezocht en angsten overwonnen.

Het klimpark wordt samen met Fun Forest, het ROC van Amsterdam, het Amsterdams Natuur en Milieu Educatie Centrum (AMNEC) en de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) georganiseerd. Fun Forest in Amsterdam en Venlo/Tegelen worden beide door Triodos Bank gefinancierd.

Klimpark Fun Forest Amsterdam
Bosbaanweg 3
1182 DA Amstelveen
www.funforest.nl

Millenniumproject Triodos Sustainable Trade Fund

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen acht millenniumdoelstellingen vastgelegd om voor 2015 de armoede in de wereld concreet terug te dringen. De Nederlandse overheid ziet daarbij de ontwikkeling van duurzame handelsketens als belangrijk middel. Triodos Sustainable Trade Fund financiert duurzame handelsketens gericht op fair trade en biologische gecertificeerde producenten in ontwikkelingslanden. Dit fonds heeft het initiatief genomen om de financiering uit te breiden en ook banken in ontwikkelingslanden vertrouwd te maken met duurzame ketenfinanciering. Dit initiatief, een samenwerkingsverband met onder andere Hivos, Icco en het Koninklijk Instituut voor de Tropen is door de Nederlandse overheid benoemd tot een van de millenniumprojecten.

Een van de relaties van Triodos Sustainable Trade Fund is Yirgacheffe Coffee Farmers Cooperative Union in Ethiopië. Deze organisatie richt zich voornamelijk op de verkoop van Fairtrade en biologisch gecertificeerde koffie van hoge kwaliteit.

Rectificatie

In het artikel Waterbeheer nieuwe stijl in Triodosnieuws 106, pagina 14 is per abuis een onjuiste samenwerking genoemd. Het waterhuishoudingsproject binnen het natuur- en waterbergingsgebied Rode-Norg-Peize is een samenwerking tussen provincie Drenthe en het Waterschap Noorderzijlvest.

Ja welkom, omdat er een goede kans is dat u een nieuwe lezer van Triodosnieuws bent. De afgelopen tijd hebben we duizenden nieuwe klanten per maand verwelkomd. Na een paar weken bellen we iedereen op voor een persoonlijk welkom. Nu bent u met zovelen tegelijk naar Triodos Bank overgestapt dat we niet helemaal op schema liggen. Daarom via deze weg alvast hartelijk welkom!

Welkom!

FOTO: EVELINE JACQ

Terwijl ik dit schrijf kopen de kranten: economie krimpt met 5%. Diepste recessie in 60 jaar. Consumentenvertrouwen op dieptepunt. Enzovoorts. Dit geeft mij een dubbel gevoel en stemt tot nadenken. Als de gemiddelde supermarktbesteding per klant in het Paasweekeinde daalt van EUR 24,90 naar EUR 24,10 is dat voorpaginanieuws. Als het zo doorgaat, zouden we wel eens kunnen terugzakken naar het welvaartsniveau van 2005. Of erger nog: 2003. Je moet er niet aan denken! Of ligt het genuanceerder? Is het zulk slecht nieuws dat consumenten wat minder uitgeven?

Natuurlijk. Voor een ondernemer die zijn omzet ziet kelderen en mensen moet ontslaan is het zuur. Om over de ontslagen werknemers en hun families nog maar te zwijgen. Ook onder de klanten van Triodos Bank zijn er die geraakt worden. Maar als we over het individuele leed heen kijken, zien we een maatschappij die aan de vooravond van een transitie staat. Een transitie naar een economie waar verstandiger met onze beperkte natuurlijke hulpbronnen wordt omgegaan. Waarin we zorgen dat we de opbrengsten van onze gezamenlijke inspanningen eerlijker verdelen over de wereld.

De vraag is echter: zullen we in staat zijn deze transitie zelf vorm te geven ('by design'), of wachten we tot het ons overkomt ('by disaster')?

Nu we minder uitgeven, sparen we meer. Dat geld is dus niet weg. Integendeel. De banken zullen het investeren. De vraag is alleen waarin. Er liggen kansen die we kunnen grijpen, maar daar is individuele en politieke moed voor nodig. De technologie om van onze verslaving aan fossiele brandstoffen af te komen is beschikbaar. Durven we nu grootschalig in te zetten op zonne-energie, windenergie en verantwoorde biomassa?

Nog zo iets: de kennis die nodig is om voldoende voedsel te produceren voor de hele wereldbevolking en die bij de mensen te krijgen is beschikbaar. Ook zonder dat we onze landbouwgronden uitputten zoals we nu doen in ons streven de winst per hectare te maximaliseren. Triodos Bank neemt het voortouw bij investeringen die de transitie naar een duurzame economie versnellen. Bijvoorbeeld door de duurzame energievoorziening van meer dan duizend woningen in Veenendaal-Oost middels warmte/koude opslag in de grond te financieren. Daarom zijn we blij met de enorme groei die we doormaken en hopen we dat nog velen uw voorbeeld zullen volgen.

Omdat we willen weten welk beeld u heeft bij een duurzame toekomst, houden we een fotowedstrijd. We roepen iedereen in Nederland op mooie foto's te maken van wat er al te zien is van de duurzame toekomst en die in te sturen via www.mijngeldgaatgoed.nl. De mooiste foto wint een lang weekend toeren in de 'hotste' elektrische sportwagen van Nederland. Een duurzame toekomst is heel dichtbij!

Matthijs Bierman
matthijs.bierman@triodos.nl

COLOFON Triodosnieuws is een uitgave van Triodos Bank. Druk- en zetfouten voorbehouden. **Redactie** Nienke van der Heijden, Sandra Linssen, Tamara Rijnen. **E-mail** communicatie@triodos.nl. **Aan dit nummer werkten mee** Roger Cohen, Christa Florschütz, Wilmie Geurtjens, Caroline de Koning, Monique Landman, Maartje Lutte, Elly Rijnbeek, Anne Schermer, Francé Verdeuzeldonk, Gera van Wijk, Marion Zanders. **Basisontwerp** Ron van Roon, Amsterdam. **Lay-out** Helder groen, Utrecht. **Drukwerk** Pascal, Utrecht. **ISSN** S1384-0355. Triodosnieuws is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. Triodos Bank, Utrechtseweg 60, Postbus 55, 3700 AB Zeist, telefoon 030 693 65 00 (algemeen), 030 693 65 11 (informatie & advies), **E-mail** info@triodos.nl, www.triodos.nl, KvK Utrecht nr. 30062415.

Triodos Bank NV is geregistreerd bij de Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. De in deze uitgave genoemde Triodos beleggingsfondsen zijn geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten. Informatie over de genoemde beleggingsfondsen is te raadplegen op www.triodos.nl of wordt u op verzoek kosteloos toegezonden.

Geld is een middel, geen doel

Triodos Bank onderscheidt zich van reguliere banken door haar missie. Daarin staat dat de bank bij wil dragen aan een duurzame samenleving en aan levenskwaliteit. Deze missie vraagt om een ander bedrijfsmodel. Een model dat people, planet en profit integreert. Dit bedrijfsmodel heeft in de huidige crisis haar bestaansrecht getoond. Ook de gekozen governance-structuur (hoe hebben we onze juridische en bestuurlijke structuur geregeld) speelt daarin een belangrijke rol.

FOTO: MICHEL WIJNBERGH

hoe we die in de praktijk brengen. Om de dialoog extra te stimuleren hebben we dit jaar bij de uitnodiging voor de aandeelhoudersvergadering een formulier ingesloten met vijf stellingen die betrekking hebben op de financiële crisis. We wilden de mening van onze certificaat-

houders pijlen. Van de 12.000 certificaathouders hebben er ruim 2.000 gereageerd. Een geweldig resultaat dat de betrokkenheid van onze certificaathouders bij dit thema onderstreept. We merken dat onze certificaathouders een duidelijke mening hebben over wat er nu maatschappelijk speelt.'

STELLINGEN

De vijf stellingen hebben betrekking op:

1. De aard van de crisis.
Is de echte crisis wel de financiële crisis?
2. Het bankensysteem zelf:
Moet dat vervangen worden door een duurzaam alternatief?
3. Hoe kijkt een certificaathouder aan tegen de transparantie van banken?
4. Heeft de crisis te maken met de korte termijn doelstellingen van aandeelhouders?
5. Zijn salarissen en bonussen noodzakelijke stimulansen om professionals aan te trekken?

GELD IS MIDDEL

Op het formulier hebben certificaathouders aangegeven stellingen 1 en 2 het belangrijkste te vinden. 'Dat is ook hoe we als bank daar tegenaan kijken. We vinden dat de echte crisis niet van financiële aard is, ook al hebben we er als bank nu direct mee te maken. De klimaatcrisis, de voedselcrisis en de onacceptabele kloof tussen arm en rijk zijn problemen van groter belang. Met gerichte investeringen moeten banken helpen deze crises op te lossen.' Peter Blom voegt daaraan toe: 'Wat we met onze certificaathouders delen is dat geld een middel is en geen doel op zich. Wat interessant is, is dat de certificaathouders de bonuskwestie niet als een belangrijk thema zien. Althans niet voor Triodos Bank om zich daar druk over te maken. Waarschijnlijk heeft dat te maken met het uiterst bescheiden bonusbeleid dat de bank voert. Over 2008 ontvingen alle medewerkers een bedrag van EUR 400, ongeacht de functie. Daarmee willen we uitdrukken dat het vooral het resultaat is van een gezamenlijke inspanning.'

AANKONDIGING EMISSIE

Tijdens de vergadering heeft Peter Blom een nieuwe uitgifte van certificaten van aandelen aangekondigd. Deze internationale emissie zal in het najaar van 2009 plaatsvinden. De sterke groei van alle activiteiten van Triodos Bank is de directe aanleiding. De bank verwacht de komende drie tot vier jaar te verdubbelen in balanstotaal, in aantal klanten en financieringen aan duurzame bedrijven.

Triodos Bank is bewust niet beursgenoteerd en de aandelen Triodos Bank zijn ondergebracht bij de Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (SAAT) die het stemrecht uitoefent. Daarmee wordt de duurzame missie van de bank beschermd. Dit administratiekantoor geeft vervolgens certificaten van aandelen uit.

Certificaathouders hebben dezelfde financiële relatie met de bank als aandeelhouders. Het stemrecht is getrapd: de certificaathouders benoemen het bestuur van het administratiekantoor die op haar beurt het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders uitoefent. Zij laten zich daarbij leiden door de belangen van de certificaathouders, de missie van de bank en de continuïteit van de bank als onderneming.

Peter Blom, directievoorzitter (CEO): 'Een goede dialoog met onze certificaathouders vinden we heel belangrijk. Het helpt ons bij de vorming van de strategie en geeft waardevolle feedback op

Fluisterheuvel verovert de wereld

Je kan er niet alleen op klimmen en in voetballen, de Fluisterheuvel is ook nog eens een ingenieus communicatiemiddel. Het eerste toestel is inmiddels te bewonderen in Delft. Eenmansbedrijf Urbanjoy van ontwerper Jan Willem Wartena staat te trappelen om het speeltoestel internationaal aan de man te brengen.

Bij de lancering van de allereerste Fluisterheuvel in de Delftse wijk Voordijkshoorn was het veldje nogal modderig, dus zelf heeft ontwerper Jan Willem Wartena nog geen gebruik gemaakt van zijn uitvinding. Maar voor de buurtkinderen in Delft was dat geen belemmering. 'Voetballen, tikkertje doen, op de heuvel springen, er af glijden: kinderen maken op allerlei manieren gebruik van de Fluisterheuvel', vertelt Wartena.

De Fluisterheuvel bestaat uit twee tegenover elkaar geplaatste heuveltjes, met in de kom parabolwanden in de vorm van een naar binnen gekeerde halve cirkel. Via deze parabolwanden - die qua vorm uitstekend dienen als voetbalgoals - is tussen de twee heuvelwanden te communiceren. 'Door de parabolvorm wordt geluid in een rechte baan van de ene heuvel naar de andere gezonden,' legt ontwerper Jan Willem Wartena uit. 'Fluister je in het brandpunt van de ene parabol, dan is het geluid perfect te horen bij de tegenoverliggende heuvel.'

In Delft zijn de parabolwanden van de Fluisterheuvel ook nog eens verfraaid met collages van in totaal 30.000 snapshots van buurtbewoners, van jongste bewoner Mohammed tot de oudste bewoner Jan. Wartena hoopt dat zijn Fluisterheuvel de sociale

cohesie van de wijk in Delft zal versterken. 'De Fluisterheuvel nodigt uit tot betrokkenheid. Wijkbewoners vinden het hartstikke leuk en kunnen over afstand met elkaar te praten.'

Wartena, wiens bedrijfje Urbanjoy door Triodos Bank wordt gefinancierd in de sector Kunst en Cultuur, heeft zijn best gedaan om de Fluisterheuvel zo duurzaam mogelijk te maken. De parabolwand wordt onder vacuüminjectie gemaakt van polyester dat met natuurvezel is versterkt.

Inmiddels is bij verscheidene Nederlandse gemeentes belangstelling voor het speeltoestel. Ook staat Wartena in de startblokken om de Fluisterheuvel internationaal te verkopen. Daarvoor is hij nu een internationaal netwerk van distributeurs aan het opbouwen. 'Nu de eerste Fluisterheuvel in het echt te bewonderen valt is dat al een stuk makkelijker. Het eerste schaap is over de dam.'

ROGER COHEN

Tuinpark - Camerlingstraat
Delft
www.fluisterheuvel.nl

Het dilemma kernenergie

Triodos Bank zet voor u de 'voors en tegens' op een rij. Voorstanders wijzen op het klimaatprobleem en het voordeel van kernenergie: nauwelijks CO₂-uitstoot. Gezien de ernst van de klimaatverandering moeten we dus de angst overwinnen en een veilige plek vinden om kernafval netjes op te bergen.

Maar zo eenvoudig is het niet. In kringen van deskundigen is het debat over kernenergie zeker nog niet beslecht. Zo kwamen de SER partners niet tot een gezamenlijke opvatting over de wenselijkheid van meer kernenergie in Nederland. Triodos Bank Private Banking peilde de stand van zaken bij twee prominente energiedeskundigen.

'Het is niet waarschijnlijk dat er in Nederland nieuwe kerncentrales gebouwd worden', denkt professor Turkenburg. 'En ze zijn ook niet nodig als er fors wordt ingezet op energiebesparing, duurzame energie en CCS (afvang en opslag CO₂). De 'nadelen van kernenergie zijn veel groter dan die van kolencentrales met CO₂-opslag.' Dat de kans op nieuwe kerncentrales klein is, ligt volgens Turkenburg voornamelijk aan de kosten en aan het gebrek aan draagvlak. De kosten voor de bouw van een nieuwe centrale zijn zo hoog dat het voor marktpartijen haast onmogelijk is een nieuwe centrale rendabel te krijgen zonder aanzienlijke steun van de overheid. En die steun is niet waarschijnlijk denkt Turkenburg. Want het ontbreekt in Nederland nog aan voldoende maatschappelijk draagvlak voor nieuwe kerncentrales.

DREIGING

Zelf is Turkenburg geen principieel tegenstander van kernenergie. Hij ziet wel belangrijke argumenten tegen kernenergie. Over de verspreiding van splijtbare materialen en van kernwapentechnologie (proliferatie), maakt Turkenburg zich het meeste zorgen. De ont-

wikkelingen in Iran tonen hoe complex en risicovol dit vraagstuk is. Kun je een land om die reden de toegang tot het gebruik van kernenergie ontzeggen? Om dit vraagstuk op te lossen zou het kernenergie-systeem wereldwijd onder internationaal beheer, bijvoorbeeld van de VN, moeten worden gesteld. Voor veel landen een onacceptabele inbreuk op de soevereiniteit.

VEILIGHEID

Ook over de veiligheid van de huidige generatie kerncentrales is Turkenburg helder: 'De kans op een zeer ernstig nucleair ongeluk is weliswaar klein, maar niet uit te sluiten'. Turkenburg wil daarom tenminste wachten tot de volgende generatie, nog veiligere centrales. We moeten dan wel inzetten op een centrale die inherent veilig is. Tot slot wijst Turkenburg ook op de moeilijkheid van het nucleair

afvalprobleem. Vooralsnog betekent elke nieuwe kerncentrale meer nucleair afval dat voor zeer lange tijd (vele tienduizenden tot honderdduizenden jaren) opgeborgen dient te worden.

'Dus voorlopig maar beter geen kerncentrales', zegt Turkenburg. 'We moeten vooral veel meer doen aan energiebesparing. Daar moet Nederland echt werk van maken. En inzetten op duurzame bronnen. Voorlopig vooral windenergie en bio-energie. Maar daarnaast zullen we vanwege het klimaatprobleem CCS absoluut nodig hebben'.

'Kernenergie is een veilige en schone technologie', vindt Professor van der Hagen. 'Moderne kerncentrales zijn niet te vergelijken met het ondeugdelijk ontwerp van Tsjernobyl. De huidige generatie centrales zijn volkomen veilig. En als we onze energie voorziening op peil willen houden, hebben we niet de luxe om te kiezen. Alle bronnen van energie hebben we de komende decennia hard nodig'.

TEGEN:
Professor Turkenburg

'Zet in op energiebesparing en duurzame energie.'

Prof. dr. W.C. Turkenburg is verbonden aan de Universiteit Utrecht als hoogleraar aan en directeur van het Copernicus Instituut voor Duurzame Ontwikkeling en Innovatie van de Universiteit Utrecht. Hij is tevens hoofd van de vakgroep Natuurwetenschap en Samenleving.

VOOR:
Professor Van der Hagen

'We hebben niet de luxe om te kiezen.'

Prof. dr. Ir. Tim van der Hagen, natuurkundige en reactor fysicus, is directeur van het Reactor Instituut van de Technische Universiteit in Delft, voorzitter van het 'Delft Energy Initiative' en tevens betrokken bij 'NODE', het Nederlands Onderzoeksplatform Duurzame Energievoorziening.

FOTO: MICHEL WINBERGHI

Kerncentrale Borssele.

DOORSNEE ENERGIEMIX

Van der Hagen is niet alleen kern-energiesdeskundige, maar ook voorzitter van het 'Delft Energy Initiative'. Zo'n 700 Delftse onderzoekers zetten zich in om alle mogelijke bronnen van duurzame energie te verbeteren. Nederland moet nu vooral inzetten op energiebronnen die grootschalig, schoon (weinig emissie van broeikasgassen) en betaalbaar zijn om zo tijd te hebben de duurzame bronnen als zon en wind te ontwikkelen en te gaan gebruiken. Kernenergie voldoet aan deze voor-

waarden. Als Nederland zich richt op de doorsnee Europese electriciteitsmix dan betekent dat ongeveer éénderde kernenergie. Ofwel 1 á 2 nieuwe kerncentrales. Die zullen er ook wel komen verwacht Van der Hagen. Alhoewel de brandstofkosten zeer gering zijn, zijn de investeringskosten hoog, erkent ook Van der Hagen. Daarom is het van groot belang op de overheid te kunnen vertrouwen dat een nieuwe centrale zeker 60 jaar kan blijven draaien. Dat is nodig om de investeringen lonend te maken.

NIEUWE GENERATIE CENTRALES

Volgens Van der Hagen is afval het enige echte nadeel van kernenergie. 'Een misverstand is dat afval 200.000 jaar radioactief blijft. Dan heeft men het over plutonium. Plutonium is echter geen afval, maar uitstekende splijtstof die in de volgende generatie kerncentrales volledig kan worden benut. Dan houd je alleen de kortlevende splijttingsproducten over, die prima in de ondergrond kunnen worden opgeborgen. De Finnen hebben zo'n ondergrondse berging in een granietlaag zo goed als klaar. En de hoeveelheden afval die vrijkomen zijn zo gering, dat er bijvoorbeeld in Europa voor één centrale berging gekozen zou moeten worden. Met deze oplossing kan het grootste bezwaar worden overwonnen en wordt kernenergie een goed alternatief om onze afhankelijkheid van de import van fossiele brandstoffen te verminderen.'

Standpunt Triodos Bank

Sinds de oprichting richt Triodos Bank zich op het financieren van duurzame energie. De ramp met de kerncentrale van Tsjernobyl in 1986 sterkte de bank in de overtuiging dat de toekomst ligt in duurzame energiebronnen. Triodos Bank begon daarom in dat jaar met het financieren van windenergie projecten. Twee jaar later werden de eerste windparken gebouwd. Hoewel er sinds Tsjernobyl geen grote kernrampen meer hebben plaats gevonden, wijst Triodos Bank kernenergie nog steeds af.

De bank vindt de risico's van kernenergie niet opwegen tegen het voordeel dat het geen broeikasgassen uitstoot. De risico's zijn ondermeer de veiligheid van de huidige techniek en het mogelijk gebruik van nucleaire kennis voor wapens. Ook de toenemende

hoeveelheid radioactief afval is wat Triodos Bank betreft een onverantwoorde last voor de toekomstige generaties. Vanwege de nog steeds aan kernenergie verbonden risico's voor mens en milieu, kiest Triodos Bank voor het financieren van energiebronnen die werkelijk duurzaam zijn. De bank financiert geen en belegt niet in bedrijven die actief zijn op het gebied van kernenergie.

Het uitgebreide kernenergie standpunt van Triodos Bank is te vinden op: www.triodos.com/com/static/pdf/position_paper_nuclear_power.pdf

ARTHUR VAN MANSVELT

Duurzaamheidsanalist Triodos Research

INTERVIEW MET JOHN DE WIT VAN SMALL ENTERPRISE FOUNDATION

Microfinanciering voor vrouwen in Zuid-Afrika

'Een positieve impact op de wereld maken is altijd mijn drijfveer geweest. Met het oprichten van Small Enterprise Foundation heb ik daar een invulling aan kunnen geven', aldus John de Wit. Deze instelling is sinds de start in 1991 uitgegroeid tot een solide organisatie die nu ruim 55 duizend ondernemende vrouwen als lening-klant heeft. 'Politieke vrijheid stond begin jaren negentig hoog op de agenda in Zuid-Afrika, maar ik beseftte dat economische vrijheid minstens zo belangrijk was voor mensen om los te breken uit de spiraal van armoede.'

Small Enterprise Foundation is actief in een aantal provincies in het noorden van Zuid-Afrika en sinds 2008 ook in provincie Oost-Kaap. De provincies behoren tot de armste gebieden van het land. Small Enterprise Foundation richt zich op vrouwen uit de allerlaagste inkomensgroepen.

Op 22 april was John de Wit te gast op het hoofdkantoor van Triodos Bank om te spreken op de jaarlijkse vergadering van participanten van Triodos Fair Share Fund. Small Enterprise Foundation maakt sinds 2008 deel uit van de portefeuille van dit fonds. John de Wit: 'Zeer inspirerend om te spreken voor en met de mensen die in het fonds beleggen en dus de financieringen aan instellingen zoals Small Enterprise Foundation mogelijk maken.' Aan de hand van foto's schetste John de Wit de participanten een beeld van de omgeving en de klanten van zijn instelling. Ondernemende vrouwen die veelal aan het hoofd van het huishouden staan en daarnaast met een lening van Small Enterprise Foundation een bedrijfje zijn gestart.

De sociale impact die Small Enterprise Foundation wil bereiken, gebeurt niet alleen via kredietverlening. Zo verzorgt zij in samenwerking met de non-gouvernementele organisatie IMAGE voorlichtingsprogramma's over HIV/AIDS en de gelijkheid tussen man en vrouw. John de Wit: 'Onafhankelijk onderzoek toont aan dat vrouwen die economisch zelfstandig zijn minder geconfronteerd worden met huiselijk geweld en HIV/AIDS.'

Small Enterprise Foundation is in de afgelopen jaren met 20% per jaar gegroeid en wil deze groei de komende jaren voortzetten. John de Wit: 'Onze ambitie is om in 2014 het aantal klanten te verdubbelen.' Triodos Fair Share Fund hoopt met Small Enterprise Foundation mee te kunnen groeien.

GERA VAN WIJK

Melita heeft met een lening van Small Enterprise Foundation een eigen winkeltje opgericht, waar ze onder andere brood, snoep, melk, zeep en aspirine verkoopt.

FOTO: KATIE BUTLER DE WIT

FOTO: MICHAEL RADASSO

Women's World Banking bestaat 30 jaar

Op 28 april 2009 vierde Women's World Banking (WWB) in New York haar 30-jarig bestaan. WWB is een netwerk van (microfinancierings)instellingen die het verstrekken van kredieten aan vrouwen in ontwikkelingslanden hoog in het vaandel heeft staan. Sinds de oprichting van WWB zijn er veel verbindingen met Triodos Bank. Zo kunnen spaarklanten bij Triodos Bank hun rente (of een deel daarvan) bestemmen voor de activiteiten van WWB. In 2008 was hiermee een bedrag van EUR 34.500 gemoeid. Een mooi cadeau voor de jarige organisatie!

WWB gelooft in de kracht van vrouwen in ontwikkelingslanden. En wil deze vrouwen de kans bieden om hun kracht te tonen en in te zetten voor het verbeteren van hun economische positie. Toegang tot krediet om een bedrijfje op te zetten maar ook de mogelijkheid om te sparen voor schoolgeld of een buffer voor onverwachte gebeurtenissen zijn enkele van deze instrumenten. Marilou van Golstein Brouwers, directeur Triodos Investment Management, maakt deel uit van de Board of Trustees van WWB en was aanwezig bij de viering in New York. Marilou van Golstein Brouwers: 'De goede samenwerking tussen WWB en Triodos Bank ligt in het feit dat we een gelijkgezinde visie hebben. En dat is het realiseren van een sociale en duurzame ontwikkeling van de financiële sector. Zowel in Europa als in ontwikkelingslanden.'

WWB vierde haar 30-jarig bestaan met een reeks van activiteiten. Zo organiseerde zij een bijeenkomst met vertegenwoordigers van 46 microfinancieringsinstellingen uit 30 landen. Een uitstekend platform om kennis en ervaringen te delen en van gedachten te wisselen over de doelstellingen voor de komende jaren. Daarnaast bracht de conferentie *WWB Micro-finance and the Capital Markets* spelers in de financiële sector bij elkaar om de investeringskansen in de microfinancieringssector te bespreken.

GERA VAN WIJK

www.swwb.org

RENTEBESTEMMING

Triodos Bank biedt spaarders de mogelijkheid om hun spaarrente (of een deel daarvan) te schenken aan een goed doel. Zowel landelijk bekende fondsen en instellingen als minder bekende goede doelen kunnen voor deze schenking aangewezen worden. Spaarders die geen specifieke instelling op het oog hebben, kunnen via Stichting Triodos Foundation een bepaald werkgebied steunen. Inmiddels profiteren meer dan 400 instellingen en organisaties van de rente van Triodos-spaarders. In totaal bijna een half miljoen euro per jaar.

Een betere wereld

Doe mee met de Tri

Met deze slogan start Triodos Bank op 26 juni een grote nationale campagne. Hierin roepen wij heel Nederland op zelf te gaan kijken welke mooie duurzame initiatieven er anno 2009 al zijn en deze op de gevoelige plaat vast te leggen. De maker van de beste foto wint het weekend van de toekomst in een elektrische sportwagen! Daarnaast komt de winnende foto in een landelijk dagblad te staan.

DUURZAAM ALTERNATIEF VOOR BANKZAKEN

Matthijs Bierman, directeur Triodos Bank Nederland legt uit hoe deze campagne past bij de filosofie van Triodos Bank. 'Wij groeien hard. Toch zijn er nog steeds veel mensen die ons niet kennen of niet goed weten waar wij als bank voor staan. Met deze campagne richten we ons nadrukkelijk ook tot die groep Nederlanders. We willen mensen stimuleren om bij het invullen van duurzaamheid in hun leven na te denken over de rol die hun geld daarin speelt. Net als bij keuzes voor voeding, kleding of vakanties is het belangrijk dat je weet en begrijpt dat er ook een

duurzaam alternatief is voor je bankzaken. Triodos Bank dus. Voor alle bankzaken.'

MEER DAN MILIEU

'In gesprekken met klanten en relaties merken we dat mensen duurzaamheid best een complex begrip vinden. En zeker duurzaam bankieren. Ze zijn vaak verrast als ze de breedte van het begrip ontdekken. De eerste associatie is meestal met milieu. Maar als ze zien dat Triodos Bank naast natuur ook sociale economie en cultuur belangrijke thema's vindt, zijn ze aangenaam verrast.'

EEN BETERE WERELD BEGINT HEEL DICHTBIJ! U DOET TOCH

begint heel dichtbij

Triodos fotowedstrijd

FOTOWEDSTRIJD

Met deze campagne nodigt Triodos Bank iedereen uit om zijn of haar eigen beeld bij duurzaamheid te fotograferen en door de foto in te zenden via www.mijngeldgaatgoed.nl mee te doen aan de Triodos fotowedstrijd. De winnaar gaat een weekend op pad met een elektrische sportwagen. Geheel verzorgd een weekend door Nederland zoeven. Daarnaast wordt de winnende foto geplaatst in Triodosnieuws en in een landelijk dagblad. Naast de hoofdprijs zijn er ook 99 andere duurzame prijzen te winnen.

INSPIRATIE

Op www.mijngeldgaatgoed.nl kunt u voor inspiratie terecht bij de ondernemers die Triodos Bank financiert. Of kijk in uw eigen directe omgeving wat u aan duurzaamheid ontdekt! Voor de een is dat misschien

een foto van zijn kind, voor de ander van zijn ligfiets en voor een derde wellicht een mooi beeld van een zonnecel. Maakt niet uit. Het gaat om uw beeld bij duurzaamheid. Matthijs Bierman: 'Wij hebben enthousiaste en kritische klanten. Dit is hun kans om te laten zien wat zij onder duurzaamheid verstaan en dat te delen met een groot publiek.'

JURYLEDEN

De ingezonden foto's worden beoordeeld door een vakkundige jury die bestaat uit:

Rineke Dijkstra, fotograaf

Hans Aarsman, fotograaf en columnist de Volkskrant

Marloes Krijnen, directeur FOAM

Theo Audenaerd, fotoredacteur de Volkskrant

Sacha de Boer, nieuwslezeres NOS en fotograaf

Matthijs Bierman, directeur Triodos Bank Nederland

IN 3 STAPPEN MEEDOEN AAN DE FOTOWEDSTRIJD

Stap 1: Ga naar www.mijngeldgaatgoed.nl voor informatie, inspiratie en de actievoorwaarden

Stap 2: Bedenk wat voor u hét beeld is van duurzaamheid en maak hier een originele foto van

Stap 3: Stuur uw foto in op www.mijngeldgaatgoed.nl

OOK MEE? GA SNEL NAAR MIJNGELDGAATGOED.NL!

mijn
geld
gaat
goed

Luisterplezier tijdens de Zeister Muziekdagen

Van 8 tot en met 22 augustus 2009 vinden de Zeister Muziekdagen plaats. Dit jaar vieren de Zeister Muziekdagen hun 20-jarig bestaan. Een keur van topmusici zal een breed scala aan kamermuziek van Mozart tot Stravinsky vertolken in de sfeervolle Evangelische Broederkerk bij Slot Zeist. In 2008 was een aantal concerten geheel uitverkocht en ook nu verwachten we een grote opkomst. Zoals u weet is het de missie van Triodos Bank om de ontwikkeling van kunst en cultuur te bevorderen. We nodigen alle klanten van Triodos Bank uit om met ons te genieten van deze bijzondere concertavonden. Meer informatie en het programma vindt u op www.zeistermuziekdagen.nl. We wensen u alvast veel luisterplezier.

Telefoon 0343 538 849
info@zeistermuziekdagen.nl
www.zeistermuziekdagen.nl

LEZERSAANBIEDING

Wilt u ook een concert van de Zeister Muziekdagen bijwonen? Als klant van Triodos Bank kunt u tot 1 augustus 2009 kaarten met korting reserveren. U betaalt dan EUR 20 in plaats van EUR 22,50 per kaartje. U kunt de kaarten alleen reserveren door de antwoordkaart in deze

Triodosnieuws voor 1 augustus 2009 op te sturen en het totaalbedrag over te maken op bankrekening 21.24.73.700 t.n.v. Stichting Zeister Muziekdagen te Zeist. De kaarten worden per post aan u toegestuurd. Aan de kassa kunt u geen korting krijgen.

Zilte groenten op Texel

De toenemende verzilting van de landbouwgronden in het Waddengebied is reden tot zorg. Door de stijgende zeespiegel, daling van de bodem en klimaatverandering, moeten boeren vechten tegen het zoute water. Tegelijkertijd bieden deze veranderingen ook kansen en nieuwe inzichten. Wat te denken van zilte groenten.

De zilte zeekool bijvoorbeeld, gedijt erg goed op deze gronden en smaakt bovendien uitstekend. Tegenwoordig worden proeven gedaan met de teelt van deze zilte groenten. Het verbouwen van zilte strandbiet, rucola en zeevenkel behoort binnenkort misschien wel tot de mogelijkheden. Om hierover meer kennis op te doen, doet de Stichting Sint Donatus op Texel al jaren proeven met deze duurzame zilte groenten. Deze manier van verbouwen biedt ook nog eens kansen voor ontwikkelingslanden met een vergelijkbare verziltingproblematiek. Daarom heeft de Stichting Triodos Foundation EUR 10.000 ter beschikking gesteld voor meer experimenten.

www.zeekool.nl

Bla Bla, vlees noch vis

'Vlees noch vis' is de geuzennaam van vegetarisch restaurant Bla Bla. De formule slaat goed aan: binnenkort opent Bla Bla na Rotterdam en Leeuwarden een derde vestiging in Groningen. En de plannen voor verdere uitbreiding liggen al klaar.

Laten zien dat je zonder vlees en vis lekker kunt eten: dat is de missie van restaurant Bla Bla. 'We willen geen vegetarische uitstraling', zegt Marc van der Donk, samen met zijn partner Berendien Elzenga eigenaar van het restaurant. 'We geloven vooral in het minder consumeren van vlees. Het is veel zinvoller als iedereen één of twee dagen minder vlees eet dan als het aantal vegetariërs verdubbelt.'

Gasten worden bij Bla Bla verleid met gerechten als cashewnotenloempia's met pittige chilisaus. Of caponata: Italiaanse auberginesalade met tomaat en rozijnen. En als toetje: kersenclafoutis met een bolletje van vanille-ijs. 'Een hoofdgerecht is bij ons niet alleen één hoofdgerecht, maar een compilatie van vijf, zes kleine gerechtjes die volgens ons bij elkaar passen', legt Van der Donk uit. Elke twee maanden wordt een nieuwe kaart met vegetarische verrassingen bedacht.

Restaurant Bla Bla is al vijftientig jaar een begrip in Rotterdam. Op dit moment wordt druk gewerkt aan de inrichting van een nieuwe vestiging in Groningen. Die is, net als bij de andere locaties, zoveel mogelijk duurzaam. Zo zijn de tafeltjes in het restaurant gemaakt van Kirei: samengeperste resten van de sojaplant.

De grootste uitdaging? 'Van elke vestiging zo snel mogelijk een gezond bedrijf maken. Dat op alle punten klopt,' zegt Van der Donk, die in zijn studententijd bij het restaurant begon als afwasser. Het gaat vooralsnog goed. De plannen voor nieuwe vestigingen in Zwolle en Utrecht liggen al klaar.

Bla Bla opereert sinds vier jaar met financiering van Triodos Bank. Met een prettig gevoel, aldus Van der Donk. 'Triodos heeft aandacht voor het verhaal en de visie achter je onderneming. De grote banken kijken alleen maar naar de cijfertjes.'

Behalve dat iedereen er naar vraagt merken Van der Donk en Elzenga nauwelijks iets van de economische crisis. Integendeel. 'Het gaat zelfs beter dan vorig jaar', zegt Van der Donk. 'Tegen een redelijke prijs gezellig met vrienden uit eten gaan wordt alleen maar belangrijker tijdens een crisis.'

ROGER COHEN

Nieuwe Boteringestraat 9
9712 PE Groningen
www.bla-bla.nl

Genieten van niets op Tiengemeten

Ze noemen zichzelf echte eilandfreaks, maar op het Zuid-Hollandse Tiengemeten waren ze nog nooit geweest. Een eerste bezoek was echter genoeg om het besluit te nemen: wij worden herbergiers. Op het kleinste bewoonde eiland van Nederland.

‘Hier is helemaal niks’, zegt Hans Oosterhof. ‘En dat maakt het zo bijzonder.’ Vorig jaar vonden hij en zijn vrouw Maya Penning dat ze lang en hard genoeg gewerkt hadden in hun Zoetermeerse uitgeverij. Ze zochten een woon-en werkplek met meer rust en meer natuur. Toen ze hoorden dat er een herberg annex camping met eigen haven te koop was, hadden ze meteen interesse. Ondernemen konden ze al. Texelaar Hans had in het ouderlijk hotel de nodige horeca-ervaring opgedaan. Herberg Tiengemeten paste precies in hun straatje. Maya: ‘Afmzien in de natuur is leuk. Maar daarna moet je je lekker kunnen laten verwennen met een goede maaltijd en een goed bed.’ De vorige eigenaars hadden de grove verbouwing van de Susannahoeve tot herberg en eetcafé al gedaan. Maya en Hans konden hun stempel zetten op de afwerking en de details.

Banken waar ze mee gesproken hadden, verscholen zich opeens achter de crisis. Alleen het aanbod van Triodos Bank stond in december nog net zo als bij de eerste gesprekken in augustus. De twee aarzelden niet, ondertekenden alle contracten en begonnen op 2 februari in hun nieuwe nering. Tiengemeten, acht kilometer lang en drieëneenhalve kilometer breed, was ruim drie eeuwen akkerland en rietsnijgebied. Alleen werd concurreren met de prijzen van agrariërs op het vasteland steeds moeilijker. Een paar jaar

geleden verliet de laatste boer daarom het eiland. Sindsdien wordt het, als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur, door Natuurmonumenten geleidelijk ‘teruggegeven’ aan de natuur. Naast vlak polderland zijn grote delen veranderd in moerasgebied, vol zeldzame planten en vogelsoorten. Ondanks de soms loeiende wind heerst er een weldadige rust.

Het eiland trekt jaarlijks zo’n 30.000 bezoekers. De meeste pauzeren bij Hans en Maya voor een drankje of een lekkere, deels biologische maaltijd met streekproducten. Geluksvogels overnachten in een van de zes comfortabele kamers, of op de natuurcamping in de hoogstamboogaard. Als de laatste boot om vijf uur ‘s middags is afgevaren, zijn ze alleen met de acht eilandbewoners en elkaar. Met de natuur, de ruimte en de stilte. Hans: ‘Mensen vragen wel eens: ‘Is dit alles?’ Ja, zeg ik dan. En meer moet het ook niet worden.’

LEZERSAANBIEDING

Speciaal voor u als Triodosnieuws lezer ontvangt u 10% korting op een verblijf bij Herberg Tiengemeten. Meer informatie vindt u op de antwoordkaart in het hart van deze Triodosnieuws.

WILMIE GEURTJENS

Tiengemeten 1
3284 BE Zuid-Beijerland
Telefoon 0186 66 02 38
vraag@herbergtiengemeten.nl
www.herbergtiengemeten.nl

Groene droom in Waarland

Trots leidt Cees Schellekens ons over zorgtuinderij Het Groene Erf. Nog maar anderhalf jaar geleden kocht hij dit terrein van 2,3 hectare in het Noord-Hollandse plaatsje Waarland. Inmiddels leggen bouwvakkers en schilders de laatste hand aan het nieuwe woonhuis. In juni trekken hier zeven jongeren in met een verstandelijke of lichamelijke handicap. 'Ze gaan voor het eerst onder de vleugels van hun ouders vandaan. Heel spannend natuurlijk.'

De moestuin ligt er verrassend onkruidvrij bij met frisgroene kroppen sla. In het kippenhok scharrelen maar liefst 90 kippen. Pony's, geiten en ezels grazen in het weiland. En er verrijft een fonkelnieuwe kas van 800 m². Cees: 'Hier gaan we bloemen en vaste planten kweken. Zodat bewoners en mensen in de dagopvang ook in de winter kunnen werken in het groen.'

EEN DROOM

Het Groene Erf is een familiebedrijf en werkt op antroposofische basis. Behalve Cees werken zijn vrouw Marga en dochter Daniëlle mee. Je kunt gerust zeggen dat de zorgtuinderij een beetje hun droom is. Cees: 'We willen géén instituut zijn, maar een kleinschalige, mooie plek om te wonen en te werken.' Naast de zeven vaste bewoners is er ruimte voor vijftien mensen op de dagopvang. 'Het kan gaan om mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap, een burn-out of psychische problemen.'

RIJKE VARIATIE

Het bijzondere aan Het Groene Erf is dat ze veel verschillende activiteiten aanbieden. Cees: 'De hoofdmoot is het werken op de moestuin en het verzorgen van de dieren. Maar je kunt hier ook potten bakken, muziek maken, toneelspelen en feesten. En we gaan ieder jaar met z'n allen op vakantie.' Bewoonster Priscilla straalt uit dat ze het erg naar haar zin heeft. 'Ik verzorg de pony's, de kippen en de geiten en dat vind ik hartstikke leuk.'

GROOTSE PLANNEN

Er is veel vraag naar woon- en werkplekken op zorgboerderijen. Toch had Cees moeite om banken enthousiast te krijgen voor zijn plannen. 'Ze durven de financiering van zo'n kleinschalige leef- en werkgemeenschap niet aan. Triodos Bank zag er wél heil in.' De zorgtuinderij verkeert duidelijk nog in de pioniersfase. Maar Cees koestert grootse plannen voor de toekomst. 'We willen proberen om onze groenten en planten te verkopen aan de consument en op deze manier steeds meer een 'echt' bedrijf te worden.'

ELLY RIJNBEEK

Zorgtuinderij Het Groene erf
Westkade 1A
1738 DT Waarland
www.hetgroeneerf.nl

Duurzaamheidsprestaties stimuleren

Triodos Bank biedt klanten de mogelijkheid om te beleggen in beursgenoteerde bedrijven. Dit kan via Triodos Meerwaardefondsen en - voor de meer vermogende klanten - via Private Banking. Voordat er in een bedrijf kan worden belegd, wordt er onderzoek verricht door Triodos Research. Deze afdeling vergelijkt de duurzaamheid van bedrijven en toetst deze aan de minimumeisen van Triodos Bank. Via de beleggingen van Triodos Meerwaardefondsen en Triodos Private Banking is Triodos Bank aandeelhouder in verschillende beursgenoteerde bedrijven.

AANDEELHOUDERSCHAP

Duurzaam aandeelhouderschap betekent voor Triodos Bank ook gebruik maken van het stemrecht. Door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen kan Triodos Meerwaardefondsen bedrijven uitdagen om duurzamer te opereren. Dat wil zeggen op een manier die voor alle belanghebbenden voordelen biedt, en niet alleen voor aandeelhouders. Ieder jaar richt Triodos Meerwaardefondsen zich in het stemgedrag op specifieke duurzaamheidsthema's. Thema's voor 2009 zijn de klimaatverandering, de levensduur van producten en de beloning van de directie.

STEMRECHT OP AFSTAND

In het voorjaar 2009 zijn in Nederland vier aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) bezocht, namelijk die van Philips, Reed Elsevier, TomTom en Arcadis. Dit jaar worden voor het eerst twee AVA's in het Verenigd Koninkrijk bezocht. Naast het bezoeken van de betreffende AVA's stemt Triodos Meerwaardefondsen zoveel mogelijk 'by proxy' (op afstand) bij bedrijven waarin de bank belegt.

TRANSPARANTIE

Triodos Research bezoekt bedrijven om hen aan te zetten tot verbetering van de prestaties op het gebied van duurzaamheid. Daarbij gaat het niet alleen om bedrijven die Triodos Meerwaardefondsen in portefeuille heeft. Zo vonden er dit voorjaar ontmoetingen plaats met Colruyt en Barclays.

Als aandeelhouder probeert de bank zo transparant mogelijk te zijn. Bedrijven ontvangen een brief waarin wordt uitgelegd hoe we als Triodos Meerwaardefondsen hebben gestemd. Deze stemrapporten worden gepubliceerd op de internationale website (www.triodos.com). Ook van de bedrijfsbezoeken wordt een kort verslag gepubliceerd.

**CHRISTA
FLORSCHUTZ**

TOMTOM

Op 28 april bezocht een aantal medewerkers van Triodos de aandeelhoudersvergadering van TomTom. Er werden vragen gesteld over de doelstellingen voor duurzaamheid, het beloningsbeleid en de levensduur van producten. Daarbij is voorgesteld dat het bedrijf doelstellingen voor duurzaamheid vaststelt, met name voor energiegebruik en CO₂-emissie. Ook zijn suggesties gedaan om over te schakelen op groene energie. Niet alleen voor het eigen, beperkte gebruik op kantoor, maar ook om dit in de keten te stimuleren. Triodos heeft het voorstel gedaan om de duurzaamheidsprestaties te rapporteren en de beloning van het management aan de duurzaamheidsprestaties te koppelen. TomTom heeft positief op de suggesties gereageerd.

Duurzaam monument

De uitspraak: 'Met gepaste trots presenteren wij', komt voor de volle honderd procent tot zijn recht tijdens de rondleiding op de Kennedylaan in Baarn. Op dit groene landgoed staat het eerste duurzaam gerenoveerde rijksmonument van Nederland. Compleet mét groenverklaring. Guus Berkhout, investment manager van Triodos Vastgoedfonds en Gerard Jacobs, directeur AT Osborne presenteren gezamenlijk hun groene primeur.

Guus Berkhout (links) en Gerard Jacobs zijn trots op het meest duurzame monument van Nederland.

TOEKOMSTWAARDE

Het pand, dat oorspronkelijk uit 1771 stamt en in 1905 is herbouwd, was van origine het buitenverblijf van de Amsterdamse tabakshandelaar Jiskoot. Toen AT Osborne, consultants & managers op het gebied van ruimtelijke vraagstukken, in 2007 op zoek was naar nieuwe huisvesting, viel dit pand op door haar statige uitstraling. De mogelijkheid om het pand duurzaam te verbeteren, paste bij de visie van het AT Osborne en gaf de uiteindelijke doorslag. Het rijksmonument was al enkele jaren in het bezit van Triodos Vastgoedfonds. Het fonds wachtte op het juiste moment om het pand met eigentijdse duurzame voorzieningen een nieuwe toekomstwaarde te geven. Dit is het moment.

SAMENWERKING

De geweldige samenwerking is volgens Gerard Jacobs de grootste succesfactor van dit project geweest. Alle betrokken partijen,

waaronder de gemeente Baarn, Triodos Bank, AT Osborne en Bouwfonds Real Estate Investment Management, hebben tijdens dit proces dezelfde intentie gehad. 'In eerste instantie lag er een bescheiden plan; we zagen kansen die we wilden benutten. Maar tijdens het proces werden de plannen steeds ambitieuzer en uitgebreider. Dit heeft onder andere geleid tot de afgifte van de Groenverklaring. Deze Groenverklaring is een bewijs dat het project voldoet aan de criteria van de Regeling groenprojecten en daarmee in aanmerking komt voor groene financiering. Deze verklaring wordt afgegeven door het ministerie van VROM.

DUURZAME FOEFJES

Van buiten zijn we er in geslaagd om het pand de allure en karakteristieken van een eeuwenoud landhuis te laten behouden, van binnen daarentegen zijn de nieuwste foefjes en ideeën op het gebied van duurzaamheid uitgevoerd. Verreweg het meeste is be-

reikt door bestaande constructies weg te halen in plaats van aspecten toe te voegen. Door muren en plafonds te verwijderen en zo ruimtes 'open te trekken', creëer je meer natuurlijk licht en een betere temperatuurregulering.'

MAXIMALE AANPASSING

Guus Berkhout heeft regelmatig te horen gekregen dat hun plannen te ingewikkeld waren. 'We hebben de lat voor iedereen heel hoog gelegd. Gezamenlijk hebben we besloten het maximale eruit te halen. Alle mogelijke aanpassingen, die het pand zouden verduurzamen én uiteindelijk een financiële besparing op zouden leveren, zijn doorgevoerd. Met trots kan ik zeggen dat we de meest fantasierijke variant van onze plannen waar hebben kunnen maken.'

MAARTJE LUTTE

www.atosborne.nl

Rendementen ultimo maart 2009

Rendementen (in %) zijn inclusief herbelegging dividend	3 maanden	1 jaar	3 jaar gemiddeld	5 jaar gemiddeld	10 jaar gemiddeld
Certificaten van aandelen Triodos Bank ¹	1,4	4,2	4,6	4,0	3,9
Triodos Cultuurfonds ²	0,3	5,3	nvt	nvt	nvt
Triodos Fair Share Fund ²	1,4	7,9	6,0	5,2	nvt
Triodos Groenfonds ²	0,9	5,7	2,9	2,5	3,3
Triodos Meerwaarde Aandelenfonds ³	-5,3	-37,7	-16,9	-6,1	nvt
Triodos Meerwaarde Mixfonds ³	-1,6	-14,1	-6,2	-1,3	0,4
Triodos Meerwaarde Obligatiefonds ³	1,2	2,5	0,6	1,4	nvt
Triodos Renewables Europe Fund ¹	0,6	2,1	nvt	nvt	nvt
Triodos Values Pioneer Fund ¹	-6,4	-34,0	nvt	nvt	nvt
Triodos Vastgoedfonds ⁴	-3,3	-7,5	3,0	nvt	nvt

1. Rendement op basis van intrinsieke waarde

2. Rendement op basis van intrinsieke waarde, exclusief belastingvoordeel van maximaal 2,5%

3. Rendement op basis van transactieprijs

4. Rendement op basis van herrekenende intrinsieke waarde

Informatie over de genoemde beleggingsfondsen is te raadplegen op www.triodos.nl. Hier vindt u onder meer de financiële bijsluiter en het prospectus. De beslissing om een fonds te kopen dient uitsluitend genomen te worden op basis van het prospectus. Kijk voor fondsspecifieke kosten en risico's in het prospectus. De genoemde Triodos beleggingsfondsen zijn geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten.

Nieuwe investering Ampere Equity Fund

Ampere Equity Fund heeft Windpark Spremberg in Duitsland aangekocht. Het windpark is ontwikkeld door WSB Neue Energien, een ontwikkelaar van wind- en zonne-energieprojecten. Spremberg heeft een totale capaciteit van 22,5 MegaWatt, goed voor duurzame energie voor 60.000 huishoudens en een CO₂-reductie van 40.000 ton per jaar. De negen turbines hebben een rotorbladdiameter van 100 meter en zijn gebouwd op 140 meter hoge masten. Met een tophoogte van 191 meter behoren deze turbines tot de hoogste in Europa.

De Duitse wetgeving voor windenergie voorziet in een vast, 20-jarig tarief voor de opgewekte elektriciteit. Joris van der Geest, fondsmanager van Ampere Equity Fund vertelt: 'De aankoop van dit windpark past perfect in de strategie van Ampere Equity Fund om te investeren in duurzame energieprojecten die profiteren van stimuleringsmaatregelen in Europa en die daarvoor stabiele, lange termijn opbrengsten opleveren voor de investeerders.'

Ampere Equity Fund investeert met eigen vermogen rechtstreeks in grootschalige duurzame energieprojecten in West-Europa. Het fonds heeft een aantal grote Nederlandse institutionele investeerders als aandeelhouder. Triodos Investment Management BV voert het onafhankelijk beheer over Ampere Equity Fund.

Dividend Triodos Beleggingsfondsen

Op donderdag 23 en vrijdag 24 april 2009 hebben de Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van de Triodos beleggingsfondsen plaatsgevonden. De volgende dividenden zijn goedgekeurd:

- Triodos Cultuurfonds EUR 0,47/aandeel
- Triodos Groenfonds EUR 1,42/aandeel
- Triodos Meerwaarde Aandelenfonds EUR 0,30/aandeel
- Triodos Meerwaarde Mixfonds EUR 0,80/aandeel
- Triodos Meerwaarde Obligatiefonds EUR 1,00/aandeel
- Triodos Vastgoedfonds EUR 0,29/aandeel

Deze dividenden zijn op 6 mei 2009 uitbetaald. Op 22 april 2009 heeft Triodos Fair Share Fund een winstuitkering gedaan aan de participanten van het fonds van EUR 0,84 per participatie. Deze winstuitkering werd goedgekeurd door de Raad van Toezicht van het fonds op 26 maart 2009.

Rentetarieven Triodos Bank

Tarieven per 16 mei 2009

Spaarvorm	%	Voordelen
Maand Sparen	3,50	Maandelijks een vast bedrag sparen en 24 uur per dag kosteloos over uw spaargeld beschikken.
Internet Sparen	2,40	24 uur per dag uw saldo raadplegen en snel en gemakkelijk overboeken via internet met een extra hoge rente. Vanaf EUR 50.000 1,25% rente.
Noord-Zuid Internet Sparen	2,40	Sparen voor leningen aan kleine bedrijven in ontwikkelingslanden. Saldo informatie en overboeken en een extra hoge rente. Vanaf EUR 50.000 1,25% rente.
Spaar Deposito <small>- 10 jaars tarief</small>	3,10	Duurzaam sparen voor een vaste periode en profiteren van een hoge rente. Naar keuze van 1 tot 10 jaar vast.
Kinder Toekomst Plan	3,50	Sparen voor de toekomst van uw (klein)kind met een zeer hoge rente. Nu met startpremie van EUR 10 of een kinderboek cadeau.
Spaar Meer Rekening	1,75	Een bedrag opzij zetten tegen een hoge rente.
Spaar Vrij Rekening	1,25	Veel vrijheid en een prima rente.
Oogappel Rekening	2,50	Sparen voor de toekomst van uw (klein)kind. Met de rente over de eerste EUR 750 adopteert u een biologische appelboom.
Kinder Groei Rekening	2,50	Duurzaam sparen voor later met een hoge rente. Per jaar EUR 500 vrij opneembaar.
Levensloop Rekening	3,00	Duurzaam sparen voor extra verlof, bijvoorbeeld pensioen of een sabbatical. Profiteer van belastingkorting. Geen vermogensrendementheffing.

Voor deze producten gelden nadere voorwaarden, kijk op www.triodos.nl

Uw dagelijkse bankzaken eerlijk geregeld

INTERNET BETAALREKENING

Van uw duurzame en eerlijke bank uw dagelijkse bank maken? Dat kan. Want naast de groene spaar-

en beleggingsproducten, heeft Triodos Bank ook een betaalrekening. Met de Triodos Internet Betaalrekening draagt u bij aan de ontwikkeling van een duurzame wereld met alle voordelen die u van een betaalrekening mag ver-

wachten. U kunt op ieder moment wereldwijd veilig betalen en gratis geld opnemen met de Triodos Wereldpas. En uiteraard 24 uur per dag, zeven dagen per week internetbankieren en steeds een actueel overzicht van uw betalingen en saldo inzien. Ga voor meer informatie of het openen van een Internet Betaalrekening naar www.triodos.nl

SPAREN VOOR UW (KLEIN)KIND ÉN EEN BETERE WERELD

Tegen een rente van 3,5% kunt u sparen voor een duurzame toekomst voor uw (klein)kind. Het spaargeld wordt gebruikt voor de financiering van duurzame initia-

tieven met respect voor mens, dier en milieu. Open nu een Kinder Toekomst Plan, stort tenminste EUR 100 en ontvang een startbonus van EUR 10 of het boek 'Kikker en een heel bijzondere dag' van Max Velthuis ter waarde van EUR 12,95 cadeau! Dus open nu een Kinder Toekomst Plan! Ga naar www.triodos.nl

ZO OPENT U EEN REKENING

Wilt u direct een Triodos Kinder Toekomst Plan, Triodos Internet Betaalrekening of andere rekening openen? Kijk op www.triodos.nl of bel naar 030 693 65 11. Wilt u eerst meer informatie? Vul dan de antwoordkaarten in het hart van deze Triodosnieuws in.

Genoemde rentetarieven zijn per 16 mei 2009, wijzigingen voorbehouden

Een betere wereld begint heel dichtbij

Ik zie iets moois... het Nederland waarin Triodos Bank investeert... duurzaam en innovatief... ik maak een foto... mijn foto wint... het weekend van de toekomst in een elektrische sportwagen of één van de 99 andere prijzen...

[Kijk voor de Triodos fotowedstrijd op www.mijngeldgaatgoed.nl](http://www.mijngeldgaatgoed.nl)

mijngeld
gaat
goed

Triodos Bank